

ДО ПИТАННЯ АНАЛІЗУ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ НЦБ ІНТЕРПОЛУ В УКРАЇНІ ТА УМОВ ЇЇ УДОСКОНАЛЕННЯ

Процеси глобалізації спонукають держави до необхідності міжнародного співробітництва у боротьбі зі злочинністю. Таке співробітництво реалізується або в рамках міжнародних правоохоронних організацій, або на рівні двосторонніх договорів та угод. Особливе місце серед міжнародних організацій у сфері боротьби зі злочинністю належить Міжнародній організації кримінальної поліції (МОКП), або Інтерполу.

Професійну діяльність працівників НЦБ Інтерполу розглядали українські науковці Бандурка О. М. [1] та Душейко О.Г., Некрасов В.А., Мацюк В.Я., Компанієць Д.О. [2]. Серед російських дослідників правових детермінант професійної діяльності НЦБ Інтерполу (у тому числі різних країн) є Овчинский В.С. [3].

В теперішній час в наявності є чимало нормативно – правових актів, які регламентують діяльність НЦБ Інтерполу в Україні. Не важко проаналізувати відсутність у цьому переліку законів. Так, жоден закон України не містить згадки про НЦБ Інтерполу в Україні, хоча, безумовно, правовим підґрунтям діяльності НЦБ Інтерполу в Україні є і Конституція України (стаття 116), і Закон України “Про міліцію” (ст. 8), і Кримінально – процесуальний кодекс України (ст. 31); і Закон України “Про оперативно-розшукову діяльність” (ст. 6, ст. 7); і Закон України “Про організаційно – правові основи боротьби з організованою злочинністю” від 30 червня 1993 року (ст.ст. 5–7) [4].

Який же статус Робочого апарату НЦБ Інтерполу в Україні? Варто ще раз звернутися до Положення про Національне бюро Інтерполу, яким встановлено: робочий апарат Укрбюро Інтерполу є самостійним структурним підрозділом центрального апарату МВС. При цьому він не є галузевим підрозділом МВС. Так, стаття 7 Закону України „Про міліцію”, яка визначає організацію міліції та її підпорядкованість, не надає Укрбюро Інтерполу статусу окремого галузевого підрозділу, як, наприклад, державній автомобільній інспекції.

НЦБ Інтерполу в Україні – це є МВС України, а не галузевий підрозділ МВС. Варто зазначити, що Положенням про кримінальну міліцію України, затвердженим наказом МВС України № 62 від 26 січня 1997 року „Про кримінальну міліцію України”, статусом головного управління наділене НЦБ Інтерполу в Україні – тобто МВС України.

Разом з тим, згідно із статтею 5 Закону „Про оперативно-розшукову діяльність”, до суб'єктів оперативно – розшукової діяльності належить кримінальна міліція. А відповідно до Положення про кримінальну міліцію України (яке затверджене наказом МВС України №62 від 26 січня 1997 року) Укрбюро Інтерполу віднесено до складу кримінальної міліції. Отже, чи можна на підставі цього вважати працівників Укрбюро Інтерполу суб'єктами оперативно – розшукової діяльності?

На мою думку, діяльність, яку здійснюють працівники НЦБ Інтерполу в Україні, вважати оперативно – розшуковою діяльністю немає підстав, хоча деякі ознаки такої їхня діяльність, безумовно, має. Та й фактично у системі органів внутрішніх справ України працівники НЦБ Інтерполу не користуються статусом суб'єкта оперативно – розшукової діяльності, так як не заводять оперативно – розшукових справ.

Це підтверджується і тим, що, як повідомляють вищевказані українські науковці, автори монографії „ Міжнародний розшук: теорія і практика ”, час від часу висуваяться пропозиції включити НЦБ Інтерполу до переліку суб'єктів оперативно – розшукової діяльності.

З викладених суперечностей з'ясовується своєрідний маргінальний статус фахівців – працівників Робочого апарату НЦБ Інтерполу в Україні, що є фундаментальною основою для проведення дослідження з метою відображення модельних уявлень про структуру діяльності, чинники кадрового та психологічного відбору службовців цього блоку, щоб сприяти їх само визначеності та професійній самоідентифікації.

У юридичній психології професійна діяльність досліджувалася в нашій державі такими науковцями, як: Коновалова В.О. та Шепітько В.Ю.[5], Бедь В.В.[6]. Ці, та навіть такий відомий дослідник цієї галузі у Російській Федерації як Васильєв В.Л.[7] оминули своєю увагою проведення дослідження діяльності працівників такого фахового блоку МВС, як Інтерпол.

Вважаю є необхідним заповнити виявлене провівши опитування працівників РА НЦБ Інтерполу України з метою визначення притаманних цій групі фахівців характеристик умов та чинників професійної діяльності, результати дослідження встановлять: умови цієї діяльності; соціально – психологічні чинники та зміст професійної діяльності; психофізичні стани працівника; у кінці запропонованої методики пропоную розмістити психограму професії. Ця методика послуговуватиме фундаментом подальшого дослідження особистості фахівця РА НЦБ Інтерполу в Україні та його структури інтелекту.

Необхідно вказати, що ще у 1931 році Fisher і Hanna в класиці «Незадоволений працівник» проводили дослідження того як особистість працівника впливає на умови та чинники його діяльності [8].

Впевнений, результат дослідження допоможе нам оптимізувати взаємодію керівника з виконавцем під час професійної діяльності:

1. Врахувавши сильні та слабкі сторони інтелектуальної сфери працівника, керівник індивідуально зможе розподіляти завдання по змісту, формі виконання, інструктажу і т.п. (тобто перш за все зобов'яже внести зміни у функціональні обов'язки фахівця).

2. Через рівень адаптування у колективній діяльності дозволить корегувати рівень психологічної участі особистості.

3. Фіксувати кількісні та якісні зміни, що проходять в структурі інтелектуальної сфери особистості під впливом тих чи інших подій – це допоможе керівнику організації зважати, з метою не провокування ризику, на наявність якостей та їх динаміку у психічному розвитку працівника необхідних для подальшої роботи.

Зваживши на бажання України рухатися до Європейського товариства якості підготовки спеціалістів в галузі міжнародного кримінального права суттєво впливає на позитивний імідж нашої держави, маючи конкретні моделі виконуваної роботи працівників цієї галузі можна не тільки покращити структуру та ефективність їх діяльності, вплинувши на її оптимізацію шляхом удосконалення організаційно – правового регулювання, але й визначитися з чинниками кадрового та психологічного відбору.

Використані джерела:

1. Бандурка О. М. Інтерпол: Міжнародна організація кримінальної поліції: Науково-практ. посібник//МВС України. НУВС.-Харків: Основа, 2003 р.
2. Душейко О.Г., Некрасов В.А., Мацюк В.Я., Компанієць Д.О. Міжнародний розшук: теорія і практика: Монографія//Державна податкова адміністрація України, Національний університет державної податкової служби України, Міністерство

внутрішніх справ України, Луганський державний університет внутрішніх справ. – Київ: КНТ, 2006 р.

3. Овчинский В.С. Интерпол (в вопросах и ответах).- М.: ИНФРА – М, 2001.
4. Оперативно – розшукова діяльність. Нормативно – правове регулювання// Ю.Я. Кондратьєв, О.М. Джужа, Д.И. Никифорчук, В.В. Матвійчук – К.: КНТ, 2005.
5. Коновалова В.О. Шенітько В.Ю. Юридична психологія. Академічний курс. Підручник. – К.: Концерн «Ін Юре», 2004.
6. Бедь В.В. Юридична психологія. – Львів, „ Новий Світ – 2006 ”, 2006.
7. Васильев В.Л. Юридическая психология: Учебник для вузов. – 5 – е изд., доп. и перераб. – СПб.: Питер, 2008.
8. Benjamin Schneider, D. Brent Smith. Personality and Organizations. – LAWRENCE ERLBAUM ASSOCIATES, PUBLISHERS 2004 Mahwah, New Jersey, London – 439 с. – С. 193.